

Forfatter: Anker, Carsten Tank

Titel: BREV TIL: Christian Frederik FRA: Anker, Carsten Tank (1814-07-22)

Citation: Anker, Carsten Tank: "BREV TIL: Christian Frederik FRA: Anker, Carsten Tank (1814-07-22)", i *Christian Frederik og Carsten Anker's Brevveksling 1814 - samt Uddrag af deres Breve fra 1801-13 og fra 1815-17*, CHRISTIANIA, s. 341. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002155169-000-shoot-L0021551690000089.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Christian Frederik og Carsten Anker's Brevveksling 1814 - samt Uddrag af deres Breve fra 1801-13 og fra 1815-17

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

22.

Londond. 22. Juli 1814.

Deres Kongelige Majestæt.

Allernaadigste Konge.

Min sidste allerunderdanigste Depeche til D. K. Majestæt afgik d. 28. f. M., skjønt begyndt nogle Dage iforveien. Kjøbmand Mørck fra Christianssand tog den med sig til Amsterdam, og blev der mellem os gjort den Aftale, at saafremt han sammesteds ikke forefandt en meget paalidelig Leilighed, og som tillige snart afgik til Norge. Skulde han befordre den med Kurer over Jylland, adresseret til Agent Kjellerup i Aalborg.

I hvor megen Forsigtighed man end bruger, er Vanskelighederne i vore Tider dog saadanne og saamange, at man neppe s. 342 tør stole paa noget; derfor lader jeg allerunderdanigst herrned følge en Duplikat af bemeldte Depeche. Siden jeg skrev den, har jeg samlet saamange og saa væsentlige Oplysninger, at jeg ikke tager i Betænkning at affærdige Løitnant Ring som Kurer for allerunderdanigst at indberette, hvad jeg har erfaret.

1. I den 13. § i min forrige Depeche nævnte jeg, at jeg havde forlangt en Entrevue med den keiserlige Premierminister, Prins Metternich. Gjenpart¹. af mit Brev til Prinsen vedlægges herved allerunderdanigst. Næste Dag, nogle Minuter efter at min Depeche til D. K. Majestæt var forseglet, erholdt jeg hans Svar, skrevet med hans egen Haand, hvoraf Gjenpart¹ følger allerunderdanigst.

Brevet blev mig sendt med „The twopenny-post“ — en Indretning, der svarer til Fodposten i Kjøbenhavn —, forsynet med engelsk Udskrift og forseglet med Oblat.

Jeg nævner disse ubetydelige Omstændigheder, fordi de bærer Vidne om den merkelige Forsigtighed, med hvilken endog denne Puissance indlader sig om Norges Anliggende.

Jeg undlod ikke at indfinde mig til den i Svaret bestemte Tid, som neppe var en halv Time efter, jeg havde modtaget samme.

Jeg kom for tidlig, da han endnu ikke var oppe og blev anmodet om at komme igjen, hvilket skete, og forefandt jeg da, i et stort Forgemak, der var forvandlet til et Slags Kancelli, adskillige Mænd af første Rang, der ventede paa Audients.

Efter en halv Times Ophold kom Prinsen igjennem Forgemakket og stansede et Øieblik ved en gammel Mand, den turinske Ambassadør, bestemt til Wien. Han gik derpaa ind i næste Værelse. Nu blev les deux battants [Dobbeltdørene] aabnede fra Vestibulen og istedetfor at se en vigtig Person indtræde, var det kun Frokosten, som blev bragt ind til Prinsen, og som med samme Høtidelighed blev indladt i næste Værelse. Efter nogle Minuters Forløb blev den nysnævnte Ambassadør indkaldt, og efter ham 3 eller 4 Personer, som befandt dem i Forgemakket, førend jeg kom, og som efter Anseelse hørte til Missionen, thi s. 343 der er adskillige af første Klasse; blandt disse den keiserlige Minister, Baron Binder, som jeg igjenkjendte, skjønt jeg kun har seet ham en Gang ved et Maaltid hos Geheimeraad [Niels] Rosenkrantz.

Nu kom Fyrsten nd tilligemed adskillige af disse, som paa en og samme Tid havde været inde hos ham. Han gik lige hen til mig, lagde Hænderne sammen paa den høflige franske Maade, sigende: „Je vous demande bien pardon, Monsieur, mais je vous prierai de revenir demain à 11 heures.“ [„Jeg beder Dem meget undskyld, min Herre, men jeg maa anholde Dem om at komme igjen imorgen Kl. 11.“] Da jeg ikke hørte Klokkeslettet med Vished, svarede jeg: „A 11 heures, Monseigneur?“ [Kl. 11, Deres Durchlauchtighed?“] „Oui, si vous voulez bien.“ [„Ja, ifald De vil have den Grodhed.“]

Næste Dag indfandt jeg mig til rette Tid og traf atter adskillige i Forgemakket. Den negang blev man dog anmodet om at sidde ned, hvilket den foregaaende Dag ikke kunde ske formedelst Antallet. Efter en Fjerdedel Times Venten kom Prinsen fuldt paaklædt gjennem Forgemakket, og uden at stanse gik han ind i næste Værelse. Frokosten straks efter ligesom forrige Dag. Ikke et halvt Minut derefter blev jeg anmodet om at komme ind til ham, altsaa førend de andre Tilstedeværende. Prinsen var ifærd med at arrangere nogle Papirer, men kom derpaa straks op til mig og bragte mig hen til et Vindu. Modtagelsen var ret forbindtlig, ikke stolt eller affekteret nedladende. Det var mig tydeligt, at han hævede sin Stemme for min Skyld.

Vi begyndte da straks, det forstaar sig, om Norge, og da D. K. Majestæt kjender de Grunde og de Argumenter, jeg i forskellige Samtaler har funden mig nødsaget at brage, saa maa jeg uden at igjentage disse blot allerunderdanigst indberette, at jeg havde Anledning og Ro til at anbringe de væsentligste af disse, opholdende mig især og med Emphasis ved en Sætning, som jeg ikke ophører at frembringe ved hver givne Leilighed, thi mig synes, den kan ikke blive bekjendt nok, sigende: Qu'on a beau y insister, c'est en vain qu'on voudra nous subjuguier au Gouvernement de la Suède. Les menaces n'ont sur nous aucun effet. On nous a fait tout le mal qu'on a pu imaginer, à l'excepti^on d'une guerre ouverte, et cellelà est

infinement préférable aux horreurs de la famine." [Man kan forlange det, saameget man vil, man vil dog forgjæves søge at lægge os under Sverige. Trusler har paa os ingensomhelst Virkning. Man har paaført os al optænkelig Skade undtagen en aaben Krig,. der vilde være langt at foretrække for Hungerens Rædsler.]

For ikke at være empressé forhastet] og for ikke at give mine Bemærkninger Anseelse af en Tale, stansede jeg. Fyrsten svarede da [Resten er i Chifre]: „Je vous assure, que je prends. une part bien sincère à ce qui vous arrive. L'Autriche y entre pour peu ou rien." [„Jeg forsikrer Dem, at jeg tager megen og oprigtig Del i, hvad der hænder Dem. Østerrig har liden eller ingen Del deri."]

Derpaa gjorde han mig bekendt med de Skridt, som Keiseren havde gjort for at bidrage, som han sagde, til en fredelig Opgjørelse af den tiltænkte Forening, omtrent det samme, som Grev Meerfeldt for havde sagt mig. Jeg troede nu at kunne gjøre nogle politiske Bemærkninger om det ubegribelige baade i Englands og Ruslands Adfærd:

„Quant à l'Angleterre, c'est ou un aveuglement complet ou un plan si mystérieux et fin, qu'on n'y comprend rien. L'histoire de la Suède prouve sans contredit que le système francais y a toujours prévalu depuis le règne du François I. Le cabinet de Stockholm et le Prince Royal luimême l'avouent et s'en glorifient dans les écrits publiés avant que l'idée de conquérir la Norvège leur fût venue. Jugez, Monseigneur, l'Angleterre veut de gaieté de cœur jeter 22000 matelots, les meilleurs de l'Europe, entre les bras de la Suède. Elle veut lui faire cadeau de trois ou quatre cents ports de mer les plus sûrs qui existent — sans, réfléchir que ce serait peut-être à un ennemi futur qu'on accorde un pareil agrandissement."

Om Ruslands Politik lod jeg kun falde nogle Ord, nemlig at den var ikke mindre uforstaaelig.

„Il est donc notoire," sagde jeg, „que la noblesse de Suède n'avait d'autre but en choisant Ponte-Corvo pour Prince Royal que de reconquérir la Finlande, un objet que la Suède ne perdra jamais de vue. Renforcée par les troupes de Norvège la s. 345Suède pourra dans l'occasion devenir incommode à la Russie. Il n'est pas possible que cette réflexion ait pu échapper au cabinet de St. Pétersbourg, il faut donc lui supposer d'autres vues, qui par leur nature pourraient facilement troubler le repos du Nord."

Paa alt dette hørte Prinsen med megen Opmerksomhed, sigende : „Enfin, il faut voir."

Da jeg nærmere udlod mig om de Norskes Afsky for det svenske Herredømme, sagde han: „C'est une question sentimentale." „Ah, Monseigneur," svarede jeg, „si on n'y porte pas. des remèdes, elle sera certainement très sanguinaire, car j'ai l'honneur de vous assurer en homme vrai, que les Norvégiens verseront la dernière goutte de leur sang plutôt que de se soumettre.

Lorsqu'on prétend qu'il y a une partie en Norvège qui désire l'union, on fait des contes.

Dans une assemblée d'au delà de 150 personnes et appelées exprès pour discuter la grande question, il faut bien qu'il y ait des différentes opinions, mais il n'y a pas des chefs de parti. Il si trouve même que les personnes qu'on a nommé comme tels se sont dédarées en faveur de l'indépendance.«

Her afbrød Prinsen mig og sagde: „Si, on a donc nommé [le] comte Wedel."

„Eh. bien, Monseigneur," svarede jeg, „ce comte de Wedel a été membre du comité qui minuta la constitution, et son beaupère, qu'on soupçonna d'avoir adopté les opinions de son gendre,. fut à la toute première séance élu président de la diète. On ne cesse d'inventer les calomnies les plus grossières: ici tout est publié et tout est cru."

„Je sais," svarede han, „c'est la mission de Suède, qui fait circuler toutes ces nouvelles; mais quant à la question même, vous m'avouerez qu'aucune transaction politique ne pourrait avoir lieu, si on devait toujours demander l'avis des habitans. d'un pays à céder. Je vous citerai un exemple."

Derpaa udlod Prinsen sig om et Bytte, der fandt Sted eller skulde finde Sted i det badenske til Bevis for hans Sætning. Tilfældet og Omstændighederne var mig ubekjendte, altsaa kunde jeg ikke indlade mig derpaa; — jeg gjorde kun den almindelige s. 346Bemærkning: „Qu'il faut réellement distinguer, Monseigneur, entre certaines provinces, districts et colonies et nn pays qui, depuis des Sièdes, a formé un Royaume séparé."

La Norvège a été annexée au Danemarc, mais elle n'en a jamais fait partie. C'était deux couronnes sur une tête, mais je sens bien que les moyens de résister entrent pour beaucoup dans la question. Ni le Danemarc, ni la Suède ne possède les moyens de nous forcer, et quant aux autres puissances nous espérons fermement qu'elles nous permettront à nousmêmes de vider la querelle. C'est tout ce que nous demandons."

[„Hvad England angaar, saa lider det enten af en fuldstændig Forblindelse, eller det har en Plan, der er saa hemmelighedsfuld og fin, at man ikke kan fatte den.

Sveriges Historie viser tilfulde, at det franske System har været herskende der siden Frants I.s Tid. Det

stockholmske Kabinet og Kronprinsen selv tilstaar det og roser sig deraf i offentlige Skrivelser, førend man faldt paa at erobre Norge.

Jeg beder Deres Durchlaughtighed at dømme: England vil med Glæde kaste 22 000 Matroser af de bedste i Europa i Sveriges Arme og vil forære dette Land tre til fire hundrede af de sikreste Havne, der findes, uden at betænke, at det maaske er en vordende Fiende, man skjænker disse Fordele."

Om Ruslands Politik lod jeg kun falde nogle Ord, nemlig at den var ikke mindre uforstaaelig.

„Det er sikkert nok," sagde jeg, „at den svenske Adel ikke havde anden Hensigt med at vælge Ponte-Corvo til Kronprins end at gjenerobre Finland. Det er en Sag, som Sverige aldrig vil tabe af Syne. Forsterket ved norske Tropper kan Sverige ved Leilighed blive Rusland besværlig nok.

Da det er umuligt, at denne Betragtning har undgaaet Kabinettet i St. Petersborg, maa man forudsætte, at det har andre Hensigter af saadan Art, at de let kan forstyrre Nordens Ro."

Paa alt dette hørte Prinsen med megen Opmerksomhed, sigende: „Nuvel, vi faar se."

Da jeg nærmere udlod mig om de Norskes Afsky for det svenske Herredømme, sagde han: „Det er en Følelsessag."

s. 347, „Aa, Deres Durchlaughtighed," svarede jeg, „dersom man ikke finder Midler derimod, kan Sagen visselig blive blodig nok, thi jeg kan have den Ære som sanddru Mand at forsikre Dem, at Nordmændene heller vil udgyde sin sidste Blodsdraabe end underkaste sig. Naar man paastaar, at der i Norge er et Parti, der ønsker Foreningen, da er det en Fabel.

I en Forsamling paa omtrent 150 Personer, der er sammenkaldte netop for at drøfte dette store Spørgsmaal, findes der selvfølgelig flere Meninger, men der findes Partichefer.

Det forholder sig endog saa, at de Personer, man troede var saadanne Chefer, har erklæret sig for Uafhængigheden."

Her afbrød Fyrsten mig, sigende: „Men man har dog nævnt Grev Wedel."

„Granske vist, Deres Durchlaughtighed," svarede jeg, „men den samme Grev Wedel har været Medlem af den Komite, der har gjort Udkastet til Konstitutionen, og hans Svigerfader, som man mistænkte for at have optaget sin Svigersøns Meninger, blev ved den første Sammenkomst valgt til Rigsforsamlingens Præsident. Man holder aldrig op med at fremkomme med Bagvaskelser, og — her offentliggjøres og troes alt."

»Ja, jeg ved det nok," svarede han. „Det er den svenske Legation, som sætter alle disse Meddelelser i Omløb; men hvad selve Sagen angaar, vil De vel indrømme, at ingen politisk Forhandling kunde finde Sted, dersom man altid skulde forespørge sig hos Indbyggerne i det Land, der skal afstaaes.

Jeg skal anføre et Eksempel:

Derpaa udlod Prinsen sig om et Bytte, der fandt Sted eller skulde finde Sted i det Badenske til Bevis for hans Sætning. Tilfældet og Omstændighederne var mig ubekjendte, altsaa kunde jeg ikke indlade mig derpaa; jeg gjorde kun den almindelige Bemærkning:

„Man maa virkelig skjelne, Monseigneur, mellem enkelte Provinser, Distrikter og Kolonier og — et Land, som i Aarhundreder har udgjort et særskilt Kongerige. Norge har været forenet med Danmark, men har aldrig udgjort en Del deraf. Der var to Kroner paa et Hoved, men jeg forstaar nok, at Modstandsmidlerne er af stor Vægt i dette Spørgsmaal. Hverken s. 348 Danmark eller Sverige har Midler til at tvinge os, og hvad de andre Magter angaar, haaber vi sikkert, at de vil overlade til os selv at klare Striden. Dette er alt, hvad vi forlanger."

22

Jeg troede her at kunne gjøre Prinsen det bestemte Spørgsmaal, om Rusland virkelig havde besluttet at understøtte Sverige med Hjælpetropper? Hertil svarede han Ord til andet: „Non, jusqu'ici rien n'est décidé." [„Nei, hidtil er ingen Bestemmelse taget."] Dette Svar blev veiledet med en fortrolig, god og oprigtig Tone.

Samtalen varede omtrent en Fjerdedel Time, og saavidt jeg kunde skjønne var denne Herre, som har Ord for at være stolt og meget forbeholden, mod mig ingen af Delene. Han forekom mig bestemt, alvorlig og betænksom, værdig og med den Selvfølelse, der tilkommer hans Stilling og Fødsel.

Da jeg anbefalede mig, takkede jeg ham, fordi han i denne store Tummel havde havt den Grodhed at ofre mig endel af sin Tid. Han bukkede med Forbindtlighed og svarede:

„Je suis bien aise de vous avoir vu. Quand vous écrirez au Prince, je vous prie de Lui présenter mes hommages."

[„Jeg er meget glad over at have seet Dem. Naar De skriver til Prinsen, beder jeg Dem frembære min Hyldest."]

Da jeg gik ud, styrtede paa engang adskillige ind til ham, og iblandt disse Baron Binder. Forgemakket var fuldt. At Prinsen var i fuld Stads med alle sine Ordener grander sig derpaa, at han skulde have Afskedsandients hos Prinsregenten.

2. Af den 12. § i bemeldte min Depeche [af 28. Juni] vil Deres Kongelige Majestæt allernaadigst have erfaret, at der mellem Sønnen og mig var talt om et Mode med Prins Hardenberg; men at det skulde ske paa en hemmelig Maade, nævnlig paa den første Station udenfor London, naar han begav sig paa Reisen.

Denne Ide var egentlig Sønnens, og da han meddelte Faderen samme, skal denne have svaret, at ingen Hemmelighed var fornøden, men at han vilde se mig aabenlyst uden Omsvøb.

Jeg fik derfor uventet en Seddel fra Sønnen, skreven i Faderens Navn. D. K. Majestæt kan allernaadigst forestille sig, s. 349 at denne Indbydelse var mig høilig kjærkommen, og at Samtalen selv maatte have megen Interesse.

Efter nogle faa foreløbige Høflighedsudtryk begyndte Prinsen selv at berøre Kronprinsen af Sveriges Anliggende, forsikrede derhos, at han tog oprigtig Del i vor Skjæbne og beklagede, at Omstændighederne skal have blandet Preussen i de indgangne Traktater.

Min Tur kom nu og jeg begyndte med at intimere [forkynde, indlede], at jeg ingenlunde forundrede mig over de Skridt, som Rusland og England havde gjort i at indlade sig med Kronprinsen af Sverige, thi det var soleklart, at især den første Magt efter Politikens Regler maatte love alt, hvad loves kunde for at faa ham til at deltage i det store Foretagende, „mais surtout le faire sortir de chez lui dans un moment où la Russie devait necessairement dégarnir ses frontières; et quant à la Prusse, liée à la Russie et à l'Angleterre comme elle le fut, il était sans doute difficile de refuser aux moyens d'obtenir un but, qui était commun à eux tous. J'ose croire cependant que l'union de la Norvège et de la Suède ne pouvait point lui tenir fort à cœur et qu'a certains égards l'agrandissement de la Suède était pour Ja Prusse plutôt un objet indifférent que désiré.

C'est de la Russie et de l'Angleterre que nous avons surtout a nous plaindre. Nous ne nous plaignons [pas] de la Prusse encore. Je dis encore, car il nous reste à apprendre à quel point cette puissance se propose d'assister le Prince Royal de Suède dans ses grands desseins."

Hertil svarede han disse merkelige Ord: „Nous ferons le moins que nous pourrons, car je vous assure que nos engagements ont été pris bien à contre cœur. Nous Prussiens n'emploierons guère la force contre la Norvège."

„Cela nous suffit, Monseigneur," svarede jeg, „car ce serait avec bien du regret que les Norvègiens se verraient dans l'horrible nécessité d'en user avec les Prussiens, comme nous ferons très décidément et de gaieté de cœur avec les Suédois Vos troupes, mon Prince, méritent mieux que de s'exposer au même sort qui attendait les Français en Russie. Au reste ayant combattu pour une belle cause avec tant de succès, il serait double-s. 350ment malheureux que les meilleurs soldats de l'Europe seront sacrifiés pour une mauvaise. Croyezmoi, Monseigneur, nos moyens de défense sont supérieurs."

[„men at det især gjaldt at faa ham til at drage hjemifra i det Øieblik, da Rusland nødvendigvis maatte blotte sine Grænser. For Preussen, der var i Forbund med Rusland og England, maatte det udentvivl være vanskeligt at give Slip paa Midlerne for at opnaa et Maal, der var fælles for alle disse tre Magter.

Jeg vover imidlertid at tro, at Norges Forening med Sverige ikke ligger Preussen meget paa Hjerte, og at Sveriges Udvidelse i visse Henseender snarere er Preussen ligegyldig end det modsatte.

Det er især over Rusland og England, at vi har at beklage os.

Vi beklager os ikke over Preussen endnu. Jeg siger endnu, da vi har tilgode at erfare, i hvilken Grad denne Magt vil hjælpe den svenske Kronprins i hans store Planer."

Hertil svarede han disse merkelige Ord:

„Vi vil gjøre saa lidet som muligt, thi jeg forsikrer Dem, at vore Forpligtelser er indgaaede meget mod vort Ønske. Vi Preussere vil kun nødig bruge Magt mod Norge."

„Det er tilfredsstillende for os, Deres Durchlauchtighed," svarede jeg, „thi det vilde være meget beklageligt, om Nordmændene maatte komme i den sørgelige Nødvendighed at optræde mod Preusserne, som vi nu med Bestemthed og med Glæde maa gjøre mod Svenskerne.

Deres Tropper, min Fyrste, fortjener en bedre Skjæbne end den, der ventede Franskmændene i Rusland.

Desuden vilde det jo være dobbelt beklageligt, at Europas Soldater efter at have kæmpet med saa stor Fremgang for en god Sag. nu skulde ofres for en slet. Tro mig, naadige Herre, vore Forsvarsmidler er ypperlige."]

Nu gjorde han mig mange Spørgsmaal med øiensynlig Deltagelse, og hver Gang, jeg kunde tilfredsstillende ham, dels angaaende D. K. Majestæts allerhøieste Person, dels om vort Forraad af Proviant og Ammunition og især om Folkets ufravigelige Beslutning, læste jeg tydeligihans Contenance [Ansigtstudtryk], at mine s. 351Svar fornøiede ham. Efterat have spurgt mig om de sande Aarsager til det indgroede Had, jeg beskrev for ham, gjorde han mig dette Spørgsmaal:

„N'y aurait-il rien de personnel dans cette aversion", eller: „Ne serait ce pas en partie une aversion pour les personnes ?" [Er der ikke noget personligt i denne Modvillie, eller: bestaar den ikke tildels i Modvillie mod Personerne?] Hertil troede jeg at kunne svare:

„La haine nationale est d'ancienne date, elle est connue. Cependant on ne peut pas se cacher qu'elle est plus forte qu'elle n'ait jamais été, vu que l'ambition démesurée d'un Prince français, qui au fond n'est qu'une copie de Napoléon, est la cause principale de tous[les] mouvemens violents qui ont lieu dans ce moment pour forcer une union que le Norvégien déteste. Il nous traite d'ailleurs en bagatelle et mes compatriotes sont tous convaincus qu'il ne veut pas de nous pour nous rendre heureux et pour nous procurer une situation tranquille, mais pour nous trainer comme des victimes vers des entreprises folles, qui n'ont d'autre but que de lui procurer le nom d'un grand capitaine."

[Nationalhadet er af gammel Dato og kjendt nok. Imidlertid kan man ikke skjule for sig selv, at det nu er sterkere, end det nogensinde har været, thi den umaadelige Ærgjerrighed hos en fransk Fyrste, der i Virkeligheden kun er en Kopi af Napoleon, er den hovedsagelige Aarsag til alle de heftige Rystelser, der nu finder Sted for at fremtvinge en Forening, som Nordmanden afskyr. Han behandler os desuden høist overlegent, og mine Landsmænd er alle overbeviste om, at han ikke vil have fat i os for at gjøre os lykkelige og skaffe os behagelige Forhold; men for at kunne slæbe os med sig i vanvittige Foretagender, der kun har til Maal at skaffe ham Navn af en stor Hærfører.]

Skjønt Prinsen ikke kunde give mig noget sanitykkende Svar paa disse Bemærkninger, var hans Contenance og Grestikulationer [Arm- og Haandbevægelser] mig Borgen for hans Bifald, som forekom mig næsten uvilkaarlig. Jeg undlod ikke at ytre min Mening om det politiske, der til alles Forundring laa til Grund for Norges Overgivelse til Sverige, og hvad det betydte at begynde en ny Krig i Norden.

s. 352On y allume un feu, qui pourrait facilement devenir un incendie qu'il sera difficile d'arrêter et dont par conséquent on ne peut pas prévoir les suites. [Man tænder der en Gnist, der let kan blive til en Ildebrand, som er vanskelig nok at stanse, og hvis Førgen man derfor ikke kan forudse.]

3. Nu har jeg ogsaa gjort Bekjendtskab med den franske Minister Grev de la Chastre:

Elleve Stykker norske Matroser, som var blevne tagne paa de franske Skibe, havde henvendt sig til den franske Prest at vorde løsladte af deres Fængsel næved Portsmouth, hvor de befandt dem. Presten henvendte sig til mig, og jeg paatog mig Underhandlingen i den Hensigt at gjøre Ministerens Bekjendtskab og for at se, om der hos ham var noget at erfare.

Jeg forefandt denne Mand at være blandt de gamle, pjattende Franskmænd, fuld af Grestikulationer og kun faa Spor til Tanker. Imidlertid forekom det mig, som om han ønskede Norges Succès; dog var hans Udtalelser desangaaende meget trivielle. Det eneste fornuftige Spørgsmaal, jeg fik af ham, var, om vi havde Ammunition. Da jeg svarede, vi havde deraf og af Proviant suffisament [tilstrækkeligt], sagde han, hverken mere eller mindre: „Bon, bon." [„Vel, vel."] Paa mine forskjellige Spørgsmaal fik jeg næsten intet Svar, skjønt baade Mund, Hænder og Ansigtstræk alle var i Bevægelse og: „Ma foi, je ne sais pas," [„Sandelig, om jeg ved det"] var alt, hvad jeg fik af ham, og jeg tror virkelig, at han ingen Besked vidste om, hvad der i den senere Tid var passeret i Frankrige. Skulde han mod min Formodning være oplyst og snild, da kjender jeg ingen, som paa en naturliger Maade affekterede at være uvidende og ubetydelig. Baron L. paastaar ogsaa, at han i det diplomatiske Korps ansees for ingenting. Den Fortjeneste har han dog at have været sin Konge troligen hengiven og at være bleven hos ham uafbrudt den hele Tid, han var landflygtig, og for denne hans Retskaffenhed har Kongen benaadet ham med den nuhavende vigtige Post. I disse Dage er han bleven introduceret som Ambassadør hos Prinsregenten.

4. I den 15. § af Depechen af 16. f. M. handlede jeg om Baron Hammerstein og om et Brev, som han sagde at ville s. 353skrive til D. K. Majestæt. Det var aftalt, at han skulde sende mig samme, førend min Depeche afgik, men det kom ikke. Han har siden været hos mig og tilkjendegivet, at hans Attraa var at komme i D. K. Majestæts Tjeneste, men han lagde til: at han blot, agter, saafremt der udbrød Krig mellem Norge og Sverige, at tjene som Volontør ved Armeen.

En Uses Tid efter at denne Samtale havde fundet Sted, søgte han mig en Dag, ieg havde meget at bestille og af den Aarsag negtede mig hjemme. Han skrev mig paa Stedet et aabent Brev til, saaledes som vedlagte Kopi ¹ udviser og afleverede tillige indlagte Brev¹ til D. K. Majestæt.

Da D. K. Majestæt selv kjender ham, saa bliver enhver Bemærkning af mig overflødig, maaske upasselig, men da jeg har antaget som Regel at være meget omstændelig i mine Depecher til D. K. Majestæt, tror jeg det endog min allerunderdanigste Skyldighed her at anføre, hvad Baron Hardenberg har sagt mig om ham: Som Officer har han det Rygte at være baade duelig og erfaren, men det maa og kan aldrig glemmes, først at han har fegtet under Sveriges Fane, som i Almindelighed sagt aldrig svingedes for nogen ædel Sag; — dernæst at han har fegtet for at underkne det spanske Folk, der stred for sin lovlige Konge mod en Usurpator. Endelig at han derved ved forskellige Begivenheder skal have handlet grusomt og rost sig deraf. Hardenberg paastaar desuden, at hans personlige Karakter skal være intrigant.

D. K. Majestæt vil selv bedst bedømme Rigtigheden af dette. Er Hardenbergs Dom og Anmerkninger grundede, da siger jeg med min sedvanlige Frimodighed, at D. K. Majestæt neppe vil blive tjent med ham; thi De maa have paalidelige Mænd, om hvilkes ærlige Hensigter der ikke kan være ringeste Tvivl. Formodentlig er han desuden personligen kjendt af Kronprinsen af Sverige, — en Omstændighed, — saafremt han er intrigant, — der endog gjør ham farlig i en Krig med Sverige. D. K. Majestæt kjender desuden selv de Norskes ikke ugrundede Fordomme mod Udlændinger, og da han ikke forstaar Sproget, s. 354 saa kunde han vel neppe med Nytte betroes nogen Kommando, og ved Staben behøver D. K. Majestæt ham allermindst.

Mine frie Bemærkninger maa allernaadigst tilgives. Han forlangte af mig en Adresse i Holland for at kunne i Tilfælde tilskrive D. K. Majestæt, og jeg opgav ham Jacob Dull et Sønner i Amsterdam. Ved denne Leilighed nævnte Baron Hardenberg mig en anden General, som han forsikrede havde et stort Rygte, og som han troede, D. K. Majestæt vilde vorde bedre tjent med, da han ikke alene havde stor Erfaring, men var beskeden. Dennes Adresse lovede han nærmere at ville opgive mig.

Hardenberg er interessant. Jeg havde en lang Samtale med ham samme Dag, han reiste, og han syntes at ville betro mig allehaande Efterretninger. Blandt disse forekombr der en, som jeg ikke kan undlade her allerunderdanigst at anføre:

Den [Grev] Carl Løvenhielm, der egentlig er ansat hos Keiser Alexander i Egenskab af militær svensk Envoye, har under Keiser Alexander og Kongen af Preussens Ophold her paa Stedet efter Ordre af Kronprinsen af Sverige ikke undladt paa det allerkraftigste at anholde om Understøtning med Tropper, som Traktaterne med disse tvende Magter saa bestemt tilsiger, paastaaende, at der ikke var et Øieblik at bortgive, da Norge maatte angribes, forinden D. K. Majestæt kunde faa Tid at samle alle Forsvarsmidler.

I mine forskellige Samtaler med Baron Hardenberg havde jeg opholdt mig ved den Omstændighed, at ligesom Norge endnu aldrig var bleven angrebet paa nogen anden Tid af Aaret end Vinteren, saa var ogsaa denne den eneste Aarets Tid i eller paa hvilken et Angreb kunde ske med Formodning om godt Udfald. Denne Omstændighed havde Baron Hardenberg meget rigtigt erindret sig og straks anbragt den til Faderen [Fyrst H.] som et Argument imod Løvenhielms Foregivende og tilføiede, som han forsikrede mig, at Kronprinsen af Sverige neppe kunde have anden Hensigt med dette Hastverk end at vise det svenske Folk Oprigtigheden af de indgaaede Forbindelser og at forsikre sig mod enhver Forandring i Tænkemaade hos disse tvende Allierede.

s. 355 Overalt var der ingen Tvivl om, at disse Hjælpetropper jo vil vorde brugte i Spidsen fremfor de Svenske, og følgelig udsatte for norske Troppers rasende Forsvar, med et Ord sakrificerede [ofrede]. Hardenbergs Fader har straks fattet alt dette, og i Konferencerne med de russiske Ministre benyttet samme for at undgaa den Precipitation, som Løvenhielms naatrængende Forestillinger søgte at bevirke.

Naar nu D. K. Majestæt ser hen til Prins Metternichs bestemte Svar — vide ^{**} .. § — og som NB. blev givet omtrent en Uges Tid efter, at Keiser Alexander og Kongen af Preussen var reiste, saa ser man deraf med fuld Vished, at Løvenhielms Andragende ingen Følger har havt.

Hammerstein¹ beskrev Løvenhielm som en meget insinuant, klog og aktiv ung Mand. Han gav mig paa samme Tid en fuldstændig Underretning om Mørners Forhold, da Kronprinsen af Sverige blev valgt til Kronprins, hvis første Anledning var den Hensigt at igjenerobre Finland.

5. En Omstændighed, der staar i nær Forbindelse med forestaaende Punkter, vil jeg ikke nndlade allerunderdanigst at indberette: Jeg saa igaar, den 16., et Kjøbmandsbrev fra Altona, dateret d. 27. f. M., som indeholdt en Indberetning, som paastodes at være tilforladelig, den nemlig, at General Benningsen havde faaet Ordre af Keiser Alexander at tiltræde Tilbagemarschen med sin Arme, og at han skulde brække op den 10. dennes. Jeg er af den faste Mening, at jo mere Tid der gaar hen, forinden de Allierede iverksætter deres Trusler, jo mindre bliver de at befrygte.

6. Paa adskillige Steder i mine forrige Depecher har jeg gjort. D. K. Majestæt opmærksom paa, hvor ganske

bestemt denne Nations Mening er til Fordel for Norges Sag. Næsten utallige Publikationer har bevist Sandheden deraf. Nu paa en Tid har man intet læst i de offentlige Blade desangaaende. Man har sagt sin Mening, og da den engelske Regjering for det første intet videre har foretagen, saa kunde man heller ikke vente, at Publikum, der er beskjæftiget med saamange Grjenstande, skulde s. 356 vedblive at purre Ministrene betræffende deres Forhold mod Norge. Skulde der ske noget nyt Skridt, da vil Publikum upaatvivlelig paanyt vaagne til vor Fordel.

Men hvad jeg bar nu at indberette D. K. Majestæt er dette, at der i de høiere Klasser, ja endog paa det høieste Sted i Riget er bleven talt til Fordel og ytret de varmeste Ønsker for Norge.

Ved et Tavern-Diner, bestaaende af et halvt Snes Personer, hvoriblandt Prins Hardenberg med Son [Baron H.], Blücher, Grev Münster, der er Favorit af Prinsregenten, er Success [Held] for Norge og for D. K. Majestæt bleven drukken med Entusiasme. Ikke nok med dette. Efterat Keiser Alexander og Kongen af Preussen var reiste, havde Prinsregenten et Selskab, bestaaende af Blücher, Platoff, Grev Münster, Hardenberg, Sønnen, Sir Charles Stewart [Lord Castlereaghs Broder] med flere, hvor der blev talt meget om D. K. Majestæt og Norge med Ros og gode Ønsker. Derimod med Bitterhed og Satire om Kronprinsen af Sverige, og denne Tale sluttede med den Skaal: „Success to Norway!" proponeret af Prinsregenten selv.

Vel muligt, at man da har befundet [sig] i en konvivial [overbærende] Forfatning, men dette er i mine Tanker ligemeget. Det viser Hjertets Mening og Sprog. Flere Omstændigheder, sammenlagte til ovenstaaende, overbeviste mig om, at D. K. Majestæt har positivt alles Ønsker for sig, Kronprinsen af Sverigs undtagen.

7. Sidstleden Torsdag, d. 14., havde jeg den Ære at spise hos H. K. H. Hertugen af Gloucester efter 8 Dages foreløbige Invitation.

Her talte man atter meget om Norge med den mest levende Interesse, ikke alene med Hertngen og hans Kavallerer, men med Lord Hutchinson og Mr. Whitbread. Jeg havde da Leilighed at bringe ham D. K. Majestæts Hilsning, netop i de Ord, som den 10. Artikel i Depechen af 22. f. M. indeholder, hvilket fornøiede ham overmaade. Medens jeg stod i en Krog og talte med Mr. Whitbread, kom Hertngen til os og med den største Intimitet blandede sig [i] vor Samtale, atter om Norge, da han gjorde mig mange Spørgsmaal og ytrede den varmeste Glæde over at erfare, ikke alene det gode Forraad af Proviand, som s. 357 Guds Forsyn har velsignet os med, men endog den Standhaftighed, som D. K. Majestæt saavel som Nationen viste for den gode Sag.

Da han havde forladt os, og Whitbread og jeg stod alene, underholdende os med de alvorligste Bemærkninger over Sagen, krydsede Hertugen af Devonshire i Værelset ikke langt fra os. Whitbread skyndte [sig] efter ham uden ringeste min Anmodning og bragte ham tilbage for at gjøre os bekendte sammen. Straks blev der talt om Norge. Norge er virkelig l'ordre du jour [Dagens Tema], og jeg forsikrer D. K. Majestæt ved min Ære, at naar jeg undtager de ministerielle Lektier, som jeg saa ofte har maattet tære, erindrer jeg mig ikke en eneste Stemme, som jo har været til Fordel for Norges Uafhængighed.

Dagen efter fik jeg et Brev fra Hertngens opvartende Kavaller, som efter Befaling anmodede mig om at komme til Hertngen enten som igaar eller som imorgen, og jeg ansaa det for en pligtig Opmerksomhed at vælge den første Dag.

Jeg kan ikke beskrive, med hvilken inderlig Glæde og Deltagelse han spurgte og hørte. Efterat han selv havde ytret det faste Haab, at D. K. Majestæt omsider vilde seire, spurgte han mig næsten paa en inkvisitorisk Maade: „Sig mig nu," sagde han, „hvordan er De tilmode? Er De i bedre Humør end de forrige Gange, vi bar seet hinanden? Har De ret godt Haab? Hvem bar De talt med? Hvad har man sagt Dem? Skjul mig intet!" etc.

Hvilken redelig og varm Ven har D. K. Majestæt ikke i denne Herre! og hvor uheldigt, at baade han og Hertugen af Sussex ikke skal have nogen Indflydelse, men være af Oppositionen! Jeg leverede ham Gjenparten af mit Brev til Lord Grey og dennes Svar, som han længesiden havde forlangt af mig, og han gav mig en net skreven Gjenpart af den Protest, som han og flere havde nedlagt i Overhuset mod den Forkastelse, som Lord Greys Forslag om Blokadens Ophævelse havde mødt.

I Anledning af denne Lords fortræffelige Tale fortalte han mig med øiensynlig Tilfredshed en Anekdotte: „De ved," sagde han, „at Enkehertuginde af Oldenburg var den Aften tilstede i Overhuset og hørte alle Debatteerne? Vel," sagde han, „nogle s. 358 Dage efter blev Lord Grey presenteret til hende, og da havde han sagt hende noget forbindtligt i Anledning af denne hendes merkværdige Videlyst og derhos tillagt et beskedent Spørgsmaal, om han turde smigre sig med, at Hds. Keiserlige Høihed for nogen Del var af hans Mening?

Hertil havde hum svaret med disse merkelige Ord: „Comment pouvez vous me faire une pareille question? Je suis entièrement de votre opinion." [„Hvorledes kan De gjøre mig et saadant Spørgsmaal? Jeg er fuldstændig af Deres Mening."]

Skulde det da ikke være os tilladt efter alle disse og saadanne Omstændigheder, der bærer Vidne om gode Menneskers Bifald, at haabe en lykkelig Opfyldelse af vore Bønner og Ønsker? Men hvad er Menneskets Bifald mod den Almægtiges Velsignelse? Denne tør vi med Tillid saa meget mere se imøde, som D. K. Majestæt i Forening med det hele Folk efter min faste Overbevisning har ikke gjort et Skridt, ja ikke nærret en Tanke, der i ringeste Maal strider mod den ømmeste Samvittighed, mod Guds hellige og Menneskenes viseste Love. Jeg gaar paa Ecbafottet for denne Mening, og den skal være min Rettesnor, ikke alene i alle de Handlinger, D. K. Majestæt betror mig at ndføre; men endog i mine Private, saavidt de staar i Forbindelse med denne herlige og store Sag.

8. Vel nævnte jeg i den 26. § i min allerunderdanigste Depeche af 5. f. M., at de norske Matroser var løsgivne tilligemed de danske en masse; thi saaledes lød Regjeringens Ordre; men heri er desværre skeet en væsentlig og meget ubehagelig Forandring: De er blevne separerede og de førstnævnte tilbageboldte, da derimod de sidste er alle udleverede. Der er ikke mindste Tvivl om, at dette er atter en Virkning af den svenske Ministers Intrige og Paastand, tbi den svenske Konsul havde allerede efter Sigende fragtet et Skib for at overbringe dem til Gotbenborg, men da Folkene selv modsatte sig dette Foretagende, saa maatte Konsulen igjen ophæve Befragtnings-Kontrakten og bar maattet, som man forsikrer, betale Rhederne 100 Lstrl. til Erstatning for Kontraktens Brydelse. Disse Penge var han taabelig nok at forlange tilbagebetalte af Hr. Hornemann, der gav ham det Svar, han naturligt kunde vente.

s. 359 Det synes, som den engelske Regjering ikke vil udlevere de norske Matroser til andre end til den svenske Minister. Forskjellige Andragender, indledede paa mange Maader, har været forgjæves og overbeviser mig derom.

Et Eksempel er især merkeligt:

En fangen norsk Matros havde tilligemed nogle franske en Tid lang opvartet russiske Patienter. Til Belønning havde den russiske Ambassade ansøgt om og erholdt deres Frihed. Den norske blev imidlertid syg og maatte opholde sig i Fangenskabet. Nu, da han er bleven frisk, henvender den danske Prest sig til den Del af Admiralitetet, som kaldes The Transportboard, med Anmodning om hans Frigivelse, men faar et Svar, der henviser ham til den svenske Minister, Hr. v. Rehausen, gennem hvilken alle Andragender om norske Fanger herefter skulde ske.

Jeg giver mig herved den allerunderdanigste Frihed at fremsende Gjenparter af Prestens Indberetning til mig, af Kommissariernes Svar til ham og af det Brev, jeg troede det min Pligt straks at tilskrive ham. Jeg affattede det i engelsk, paa det han kunde forevise det til hvem, han vilde, især til den svenske Prest og Konsul, med hvilke han skal være paa fortrolig Fod.

Jeg har utallige Breve fra Fangerne, og jeg kan ikke undslaa mig for i D. K. Majestæts Navn at understøtte adskillige af dem, og jeg nødes inden kort at lade dem alle faa noget for at underholde dem i den gode Disposition, hvori de virkeligen er. Thi det vil ikke vare længe, førend der sker et alvorligt Forsøg paa at overgive dem i de Svenskes Magt, og man kan ikke vide, hvad Nød og Lyst til Frihed kunde drive dem til at samtykke i. Imidlertid har jeg det Haab, at den engelske Regjering ikke griber til noget voldsomt Middel. Det gaar saa vidt i denne Anledning, at de 11 norske Matroser, hvorom den 3. § handlede, er, siden jeg begyndte denne Depeche, transporterede fra Portsmouth til Fangeskibet i Chatam for at dele Skjæbne med al Resten. Omtrent 40 à 50 Stykker har vi dog faaet, men efterhaanden har Vanskelighederne tiltaget til en Grad, at jeg nu indser slet ingen Mulighed, saa spændte Tingene nu er, at udrette det ringeste i Hensyn til de norske Fanger.

s. 360 Denne, saavel som adskillige tvære Omstændigheder, forager Ubeliageligheden af min Forfatning; men det maa ikke hjælpe, thi det er mit urokkelige Forsæt med Guds Bistand at holdedenne Prøve ud til Enden.

9. Det forestaar mig nu at berøre et Punkt, som upaatvivlelig vil opvække D. K. Majestæts allerhøieste Mishag. Statsraad Aal med de Herrer Christie og Rosenkilde er komne til Leitli d. 6. d. M., men har ved Ankomsten forefunden en Ordre fra The privy Council hos Toldbetjentene : ikke at lade dem komme videre førend nærmere Foranstaltning. Saasart jeg havde faaet Statsraadens Brev, anmodede jeg Hr. Hornemann om at forskafe ham og Følge de fornødne Passer som private Mænd at komme op til London.

Med al deres Visdom og høie Egenskaber hersker her ikke liden Uorden og Uoverensstemmelse mellem Departementerne! Saaledes hændte det, at „The Alien Office“, uvidende om The privy Council's Ordre, straks bevilgede og afsendte Passerne. Men hvad sker? Neppe havde man faaet et Nys om disse modsigende Foranstaltninger, førend man fatter den Beslutning, at Statsraaden saavel som hans hele Selskab, skal en Time efter at være ankommen til London forlade samme uden at tale med noget Menneske. De skal begive dem til Yarmouth, hvor de skal forefinde det fornødne Skib til deres Overreise.

Denne smukke Besked fik Generalkonsul Homemann igaaraf den første Fuldmægtig ved The Alien Office, som bebreidede ham at have ført dette Departement bag Lyset, og lagde meget høffig til, at han som dansk Konsul ikke burde befatte sig med de Norske. Nu venter jeg Aal og hans Selskab imorgen, d. 20., eller paa

Torsdag Formiddag, og jeg tvivler meget paa, at der sker nogen Forandring i den tagne Beslutning:.

Hr. Aal har sendt mig et Ofncielt og et Privat fra D. K. Majestæt, begge af 22. f. M., tilligemed Eksemplarer af de fleste Publikationer, D. K. Majestæt har ladet udgaa. Derimod har jeg endnu ikke erholdt Gjenparterne af de Noter, som D. K. Majestæt har ladet Hr. Morier tilstille, og som af denne er ind~ leverede.

s. 361 Om og hvorvidt det mi vil lykkes mig at faa Hr. Aal i. Tale er meget uvist; thi vel har jeg foranstaltet, at de ved Ankomsten skal drage ind i et Hotel nær ved mit Logis, men det var vel muligt, saafremt den givne Befaling skal betyde Alvor, som jeg virkelig tror, at man sendte en Betjent for at passe op, om ogsaa Ordren blev efterlevet. Jeg skal imidlertid søge at hitte paa Raad, thi tale med dem maa jeg. Jeg har saa mange Beviser paa D. K. Majestæts Kjærlighed til Sandhed og Aabenhjertighed, at jeg ikke tager i Betænkning ved denne som. ved enhver anden Leilighed allerunderdanigst at ytre min Mening om denne Mission:

Jeg befrygter, at Hr. Morier er lige saa lidet oprigtig som, det Ministerium, der sendte ham. Formodentlig har han enten opmuntret til denne' Sendelse eller givet Haab om dens Antagelse her paa Stedet for at gjøre sig behagelig for D. K. Majestæt; men han maa have havt bag Øret: ikke at opfyldedet Løfte, han har givet om Oversendelsen i den Kutter, som Kaptein Luccas [Lukas?] førte.

At denne seilede bort uden at medtage dem, synes at be--vise denne Omstændighed. Han har ved dette Manøvre givet det engelske Ministerium Tid til at forebygge de Udsendtes Antagelse, hvilket og er skeet. Men det havde i mine Tanker været oprigtigere handlet ligefrem at tilstaa D. M., at han ikketroede, at Missionen her vilde vorde antaget, ligesaa lidet som. jeg er bleven det. Thi at man har tilladt mig at forblive her, grunder sig paa personlige Omstændigheder, og da jeg nu engang er her, gjør Fortsættelsen af mit Ophold ingen videre édat eller Uleilighed.

D. K. Majestæt maa ingenlunde tillade denne høist ubehagelige Omstændighed at virke paa Deres Sind, videre end hvad der fornødent gjøres for at hæve Tonen mod Morier og Forster.,.

Disse og flere politiske Grovheder er tilforladeligen intet andet end Grimaser, som vi sandelig for en Del maa undskylde. Betænk, allernaadigste Konge, Englands Stilling. Det har mange Jern i Ilden. Det har mere end et hemmeligt Ønske bag" Øret, som nu ved den wienske Kongres skal udføres . og bringes til Modenhed, og hvortil upaatvivlelig Rusland og Preus-s. 362sen skal samtykke og bidrage. Kongeriget Storbritannien maa altsaa i disses Øine spille den dydige Rolle og lade ren som en Mo. Desuden er dets Engagements med Rusland og Preussen af den Beskaffenhed, at det ikke kan eller bør foretaste sig noget ensides.

Man ser ogsaa, at alt, hvad der sker i Hensyn til Norge i denne Tid, sker samlet eller saa at sige i et aabenbart Fællesskab, hvilket beviser, at der hersker indbyrdes Mistillid.

Dette er just fortræffeligt, thi det vil snart briste, og da vil Norges Sag som sekundær saameget mindre interessere. Enhver vil da faa nok at bestille med sine egne Anliggender. Tro mig, Kronprinsen vil da vorde complétement [fuldstændig] og ouvertement [aabenlyst] forlades [forladt?], som han er det nu alt hemmeligen for sin Person. Omstændighederne vil da gjøre Resten og disse, saavidt det er mig muligt at udgranske og udtsenke, vil upaatvivlelig forandres alt mer og mer til vor Fordel.

Uden Krig med Sverige, uden blodige Pander maa visseligen ikke ventes, at Tingene endes.

Vil Nordmanden krympe sig for denne Prøve eller og stanse ved halvgjort Gjerning, som feige Mænd eller skræmte Børn, da fortjener han hverken saadan Konge eller Frihed. Da lad Norge vorde en svensk Provins og dets foragtelige Indbyggere i mange Aar tømme det bitre Bæger, deres lumpne Nabo længe har beredet dem.

Det eneste, der ligger mig paa Hjertet i Anledning af de Depnteredes hastige Tilbagesendelse, er den Virkning, samme muligens vil have paa Gemytterne i Norge. De svagsindede vil derved vorde mere frygtsomme og de ildesindede mere dristige. En mundtlig Publikation vil nok blive uomgjængelig, hvorved det tilkjendegaves, at politiske Aarsager nodede den engelske Regjering til at henskyde Underhandling med D. K. Majestæt til de Kommissærer, som var afsendte til Nørge, og at de Deputerede straks var blevne forsynede med det fornødne Skib for Tilbageisen.

Mester Morier fortjente sandelig at tages i Skole, og er der en god Blodsdraabe i ham, da burde han selv sætte noget i Aviserne, som bekræftede det Forestaaende. I det mindste tror s. 363jeg, at den Mand, D. K. Majestæt har betroet Bestyrelsen af de udenlandske Affaires, burde prøve Mr. Moriers Nyrer og i Øieblikket gjøre en Paastand, veiledet med Alvor og Venskab, om saadan Bekjendtgjørelse fra ham og under hans Haand. For at bevæge ham hertil tror jeg, man gjerne kunde lade denne Mand føle, at man ellers nødedes til at mistænke ham for Duplicitet.

10. Jeg arbejder paa denne Depeche saa fort, jeg kan. Hvad deraf bliver færdigt med Statsraad Aals Tilbageise, agter jeg at sende med ham.

Resten har jeg i Sinde at sende med min Søn, som paa næstkommende Løverdag, om Gud vil, gaar ombord paa et Hummerfartøi fra Farsund, klædt som Matros, for at søge den første den bedste Havn i Norge. Til min store Forundring ankom han her sidstleden Løverdag Aften efter 9 Dages Seilads fra Helsingør. Han har forladt alt, hvad der er ham kjær i Kjøbenhavn, for at komme op til Norge i dette afgjørende Øieblik, da Krig med Sverige synes uafvergelig. Hans Beslutning glæder mig ubeskrivelig, og jeg nærer allerunderdanigst det Haab, at D. K. Majestæt vil anse det som et Bevis paa hans urokkelige og allerunderdanigste Hengivenhed for D. K. Majestæts Person og for Norges Sag. Da dette er det første Tilfælde af offentlig Vigtighed, i hvilken han har handlet ene uden min Veiledning, saa glæder det mig, at han har handlet saaledes og saa overensstemmende med mine Grundsætninger.

11. Løitnant Ring, som jeg agtede at sende hjem over Holland, beholder jeg nu. til noget af Vigtighed indtræffer for allerunderdanigst at indberettes D. K. Majestæt.

12 a. Jeg skylder nu allerunderdanigst at gjøre D. K. Majestæt Rede for de Depecher, jeg har været saa lykkelig at imodtage.

Fra Struve (jeg ved ikke hans Titel) fik jeg Brev, dateret Amsterdam d. 5. Juli, sendende mig D. K. Majestæts Officielle af 28. og Private af 29. Mai, tilligemed alle de deri paaberaabte Bilag, samt en Pakke til Konsul Konow, som jeg dristede mig til at aabne, og hvori jeg forefandt et Brev til ham af 29. Mai. Struve havde allerede erfaret, at de regjerende Fyrster var herfra afreiste, og har i den Anledning taget den fornuftige Beslutning s. 364 at tilbageholde de ham medgivne Breve til Høistsamme, hvor imod han blot har sendt mig det til 315 og 320 [Prinsregenten og Lord Castlereagh].

23

Det traf saa heldigt, at jeg modtog Depecherne Aftenen, førend Baron Hardenberg skulde reise til Holland. Jeg skrev da Struve til straks med ham og bad ham ikke at sende noget af disse Breve bort, ikke heller at reise til Paris, Wien eller Berlin, som han skriver at have foresat sig, men at oppebie Baron Hardenbergs Ankomst og aldeles at følge de Raad, han i Hensyn til disse giver ham. Da Baron H. reiste over Ostende, undlod jeg ikke at sende Struve et Duplikat af mit Brev med Posten.

Brevene til Prinsregenten og Lord Castlereagh har jeg beholdt i den Hensigt, at de egentlig burde afleveres ved de Deputerede.

Nu, da disse ikke bliver antagne, er jeg lidt tvivlraadig. Det forstaar sig, at jeg skal gjøre de passeligste Forsøg for at faa dem eftersendte; men jeg spaar D. K. Majestæt, at Brevet til Prinsregenten i nærværende Øieblik ikke bliver imodtaget, ja, det kunde og hænde, at Castlereagh sender mig det til ham bestemte uaabnet tilbage. Et Brev fra D. K. Majestæt maa ikke udsættes for dette, og jeg maa føle mig for, inden jeg gjør noget Skridt. Jeg fik aldrig noget Svar fra Lord Castlereagh, altsaa talte Mr. Cooke efter Autoritet, da han sagde, hvad den 8. Artikel i min Depeche af 28. f. M. forklarer, nemlig at Lorden ikke kunde se mig. Jeg lader mig ikke anfegte af disse Ubehageligheder; rettere sagt: jeg lader dem ikke have nogen Indflydelse paa mit Forhold, thi at de jo har en fatal Virkning paa mit Sind, og at de gjør min Stilling meget ømfindtlig, det skjuler jeg ingenlunde for D. K. Majestæt. Var jeg ung og havde kun en liden Grad af Forfængelighed, da holdt jeg det neppe ud, og vilde jeg altfor let fristes til et eller andet ubetænksomt Skridt.

Grev Rasumowskys Raad var sundt og klogt. Det stemmer med Takt, og jeg erindrer mig samme ved enhver vigtig Leilighed:

Ne precipitez rien! [Forhast Dem ikke.] D. K. Majestæt maa selv glemme mig som Deres Udsendte, men aldrig som Deres s. 365 og Norges tro Mand og Tjener. Prøven er haard, men den er fornøden, saafremt det store Grode skal opnaaes.

12 b. Forinden Kjøbmand Mørck reiste, betroede jeg ham efc Projekt, som jeg allerede nogen Tid i Forveien havde overlagt og omtalt med kloge og brugbare Mænd her paa Stedet; men Planen befandtes at være aldeles uiverksættelig herfra. Faren var for stor, og Erstatningerne uhyre. Det gjaldt at sende Krudt, Salpeter og Svovl herfra til Norge. Mørck fik fuld Be sked om alt, og til de Herrer Wedilce et Vendel i Amsterdam skrev jeg i forblummede Udtryk, at de maatte underholde sig med ham om en saadan Plans Udførelse fra deres Sted.

Af indlagte tvende Kopier vil D. K. Majestæt allernaadigst erfare, at Sagen ikke er ugjørlig, men at der udfordres en stor Kapital til Skib og Ladning. Man maa i Sandhed ikke bryde sig om, at der i denne og andre Anledninger udstedes store Summer i Papirpenge.

Disse Midler er uomgjængelige i Nødens Stund, og jeg skulde næsten tro, at man hos de Herrer Wedike og Vendel kunde erholde nogen Kredit. Maaske D. K. Majestæt skulde kunne finde raadeligst at sende en taus og fornuftig Mand over til Amsterdam med Fuldmagt at handle og slutte om denne høist vigtige Entreprise. I Norges nærværende Stilling er jo disse Artikler af væsentligere Gravn end det pure Guld. Henimod den Tid, Nætterne bliver lange, maatte Ekspeditionen foretages, og dersom jeg kan overtale Mørck til selv at gaa

med Skibet, da vil megen Sikkerhed derved vindes, thi han er en klog Kjøbmand og synes at have megen Erfaring i slige Foretagender. Den Person, D. K. Majestæt sendte til Amsterdam, maatte have en udstrakt Fuldmagt, hvori der ikke forekom et Ord af de ovennævnte Artikler, og skulde han endelig vorde nødsaget at skrive hjem, da maatte Ost og Smør, Linolin og Génèver etc. etc. være de mundtligen aftalte Udtryk.

Jeg ved ikke, om jeg turde foreslaa Konsul Konow, thi det er vel vanskeligt for en Mand i hans Stilling og med hans Røreiser at foretage sig en ny Reise, skjønt han nogle Grange med patriotisk Velvillie nævnte Muligheden deraf? Men vist er det, s. 366 at kunde han overtales dertil, da faar D. K. Majestæt neppe nogen bedre.

13. Min Broder vedbliver at skranke, og jeg frygter meget, at D. K. Majestæt ikke længer kan vente at benytte ham, naar jeg engang er reist. Jeg faar da vist opholde mig her indtil videre. Blandt de sidste Ting, D. K. Majestæt sagde mig ved Afreisen, var denne en: at tilbyde Grehmelegationsraad Mist alt i D. K. Majestæts Navn, naar han kunde formaaes til at opholde sig her i Norges Anliggender.

Da nu D. K. Majestæt ikke med nogen Sikkerhed kan brevveksle med ham, saa har jeg isinde at skrive ham et fortroligt Brev til, saasnart jeg kan finde en paalidelig Leilighed for at tilkj endegive ham D. K. Majestæts Ønske. Jeg ved med Vished, at D. K. Majestæt vil allernaadigst ratificere [stadfæste] alt, hvad jeg i denne Anledning troede mig berettiget, ja pligtig at sige ham. Ulykken er, at han er gift, maaske har Børn, og at han paa den Grund maaske vil undslaa sig for Reisen. Alt dette kom da an paa et Forsøg. Lykkes det ikke, er Prøven dog gjort. Hvad der med ham videre var at foranstalte bliver let at bestemme. Han antog for det første mine Chifre, dyrkede sine forrige Konnektioner som private, indtil Omstændighederne tillod ham at fremkomme i en nkjendt Kapacitet.

14. For noole Dage siden ankom hertil en Hunmerskude fra Farsnnd, og med den modtog jeg D. K. Majestæts Duplikater af 9. og 22. f. M., og fandtes deri tillige et originalt Brev, skjønt aabent, til Prins Blücher. Naar jeg af Statsraad Aal erholder den virkelige Original, skal jeg nærmere betænke, hvorledes jeg bedst bærer mig ad for at skaffe samme i Eierens Hænder.

15. Ved Afreisen testamenterede Konsul Konow mig en Korrespondent i Altona. Paa et Brev, der indeholdt mange Spørgsmaal, har jeg idag, den 21., erholdt et Svar, der har megen Interesse, fordi det korroberer [bestyrker], hvad jeg baade har troet og indberettet, Jeg lader indlagt allerunderdanigst følge en Grjenpart, men beklager, at jeg ikke har Tid til at oversætte samme.

16. Mr. Boulton, en Kompagnon af Boulton et Bakers Hus var for nogle Dage siden hos mig for at vise et Brev, han havde s. 367 erholdt fra Rosenkrontz, Ankers Fideikommis, Jørgen Pløen og Ener Holm, dateret den 1. Juni, hvori det anmodede hans Hus om 5000 Lstrl. Akcept.

Han raadførte sig med mig og gjorde naturligvis mange Questioner, som alle blev besvarede til Fornøielse. Han har igaar sendt mig hans Svar til Gjennemlæsning, forinden det blev forseget, hvoraf jeg med Glæde ser, at dette Hus samtykker i Anmodningen, og nu for et Øieblik sendte man mig det originate Svar til Befordring. Hvad de øvrige Herrer har besluttet, er mig ikke bekjendt. Jeg ved kun, at den gamle Wolff straks efter at have modtaget Brevet kjørte hen til Sønnen for at raadføre sig med ham, og at denne paa det kraftigste understøttede vore Venners Anliggende.

Allerunderdanigst

C. Anker.